Gemeente Amsterdam

Agenda Urban Sports 2021- 2025

De stad als speelveld, je lichaam als instrument

Gemeente Amsterdam
Sport en Bos
Juni 2021

AMS-85173-nl-NL-0421-1

Colofon
Gemeente Amsterdam, directie Sport en Bos
contact: sport@amsterdam.nl

foto voorblad: Urban Sports Week Amsterdam 2019, ©Jarno Schurgers Photography

Beste lezer,

Amsterdam en urban sports passen bij elkaar. Voor iedereen toegankelijk, de stad als speelveld, energiek, sporten wanneer en met wie je wilt. We zien dan ook dat urban sports erg populair zijn onder jonge Amsterdammers. Niet alleen omdat ze praktisch overal te beoefenen zijn, maar ook omdat je er zelf vorm aan kunt geven. Het mooie van urban sports is dat het niet alleen om het sporten of het bewegen gaat, maar om de hele cultuur eromheen. Juist die cultuur is voor velen de motivatie om te blijven sporten.

Het gaat ook over de ontwikkeling van jonge mensen: over het ontdekken van je grenzen, onderdeel worden van een community, een nieuwe lifestyle, anders kijken naar de ruimte in de stad en het leven om je heen, je creativiteit ontdekken. Sporten, bewegen en daar lol in hebben, vallen en opstaan. Je talent ontdekken en uitbouwen. Gevaarlijke dingen doen of onderdeel zijn van een internationale beweging. De stad optimaal benutten, elk hoekje en gaatje.

We willen urban sports een podium bieden in Amsterdam. Het onderwerp staat hoog op de agenda van het college. Verspreid over de stad zorgen we voor skateparken, calisthenics-toestellen, voetbal- en basketbalveldjes. Dit doen we in overleg met de urban sporters zelf. In een stad waar zoveel gereguleerd is en bedacht, moedigen we initiatieven vanuit de urban sportcommunities aan en laten we die bloeien. We gaan ook nieuwe samenwerkingen aan - zowel publiek als privaat - en creëren ruimte voor urban sporters om hun sport te beoefenen.

Een urban sportstad is een energieke en bedrijvige stad. Met aantrekkelijke openbare ruimte en bijzondere plekken om te sporten en bewegen. Met het imago van een inclusieve, gastvrije stad van nieuwe ideeën en nieuwe initiatieven. Met ruimte voor het ontplooien van talenten. Met meer kansen voor creatieve ondernemers en kunstenaars. En met toonaangevende evenementen vol sport en cultuur, die Amsterdammers inspireren om zelf ook te gaan sporten. Het is tijd voor urban sports.

Simone Kukenheim

Wethouder Sport, gemeente Amsterdam

Urban Sport Zone

Op vrijdag 19 juni 2020 werd het nieuwe skatepark op het Zeeburgereiland geopend. Deze Urban Sport Zone is met zijn 3.100 vierkante meter het grootste betongesmeerde skatepark van Nederland. De opening was landelijk nieuws en vanaf het allereerste moment rollen dagelijks honderden skaters, BMX-ers en stuntsteppers van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat door de *bowls* en de *transitions* van het park. Ze komen uit alle delen van de stad en ver daarbuiten: het succes van het skatepark heeft iedere verwachting overstegen.

Het idee voor het skatepark kwam voort uit de wens van skaters zelf. In 2015 kreeg het voorstel groen licht van het college. Een Deens architectenbureau, gespecialiseerd in skatevoorzieningen, maakte een ontwerp. In dat ontwerp werd rekening gehouden met de wensen en behoeften van beginners en gevorderden. Twee kunstenaars zorgden voor de aankleding van het skatepark met op Delfts Blauw geïnspireerde tegeltableaus. Nieuwe buurten zoals op het Zeeburgereiland moeten niet alleen bestaan uit nieuwe woningen, maar ook uit voorzieningen voor sporten en bewegen. Het college is er dan ook trots op dat de gemeente daar middenin de nieuwe Sportheldenbuurt zoveel ruimte aan heeft kunnen bieden.

Een skateparkbeheerder leidt dagelijks alles in goede banen. Hij bewaakt de veiligheid op en rondom het skatepark, spreekt jongeren aan op hun gedrag en onderhoudt contact met de buurtbewoners. Hij overlegt met de wijkagent, straatcoaches en de veiligheidscoördinator van het stadsdeel. Een groep volwassen skaters ondersteunt de beheerder daarbij. Deze Skatevaders kennen veel van de jongere skaters. Ze gebruiken hun positie om te zorgen dat iedereen op een correcte manier met elkaar én met het skatepark omgaat. Ze werken samen met de skate-parkbeheerder aan het creëren een veilige, inclusieve en geweldige plek in de stad. Hun gezamenlijke inzet verdient de komende tijd onze bijzondere aandacht.

Urban Sports

Of het nu over skateboarden, breaken, 3x3 basketbal, inline skaten, freerunnen, straatvoetbal, padel, BMX-en, boulderen of calisthenics gaat: urban sports zijn populair en worden door 8% van de sportende Amsterdamse bevolking beoefend (vrouwen 6% - mannen 10%)[1]. Daarmee staan deze sporten als groep stevig in de top tien van meest beoefende sporten in de stad.

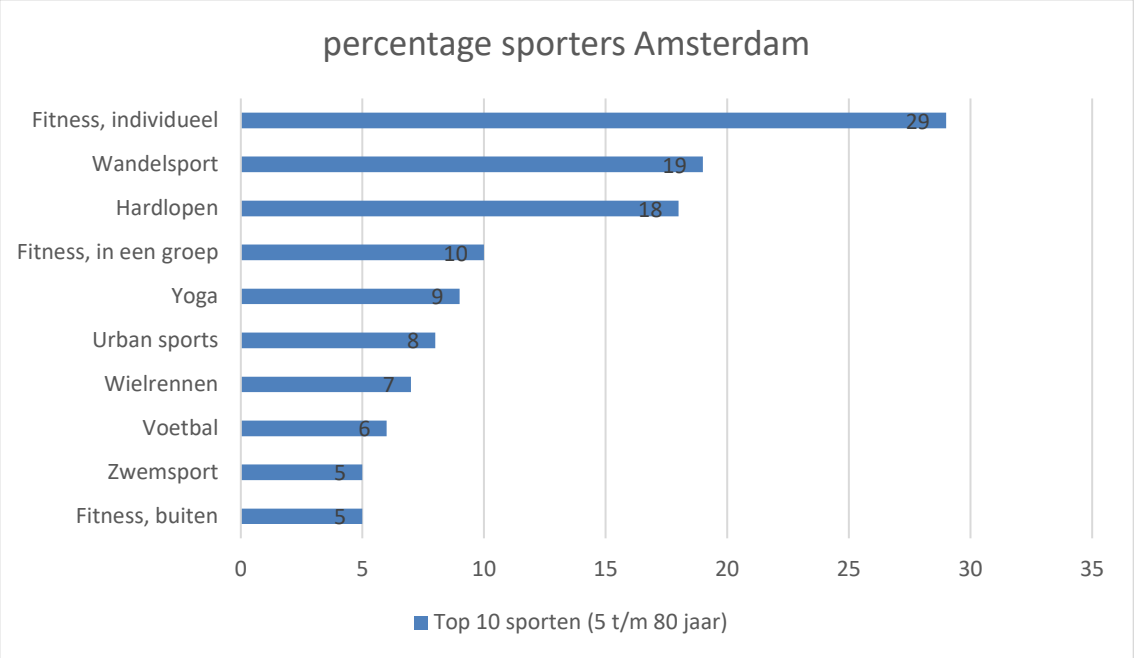

Urban sports zijn vanaf de jaren '80 van de vorige eeuw ontstaan, vooral rondom informele communities van gelijkgestemden. Zonder de traditionele structuren met verenigingen en bonden. Urban sports worden ook wel leefstijlsporten genoemd. Toewijding en sociale identiteit, een manier van leven, spelen bij deze sporten een grote rol. Plezier, beleving en de intrinsieke beloning zijn daarbij belangrijke voorwaarden. De nadruk ligt vaker op het creatieve en esthetische aspect van de sport. De puur competitieve of prestatieve elementen van het sporten zijn soms ondergeschikt. Deze leefstijlsporten worden veelal in een stedelijke omgeving beoefend en voor een belangrijk deel door jonge mensen.

Kansen

Het college beschouwt de groeiende populariteit van urban sports als een waardevolle ontwikkeling. Amsterdam is een sportieve stad. Sportverenigingen en fitnesscentra blijven uiteraard belangrijke plekken, maar ook steeds meer Amsterdammers gebruiken de openbare ruimte als hun sportieve speelveld. Of ze voelen zich veel meer onderdeel van een informele groep waarin sporten een manier is om samen op te trekken. Alle verschillende manier van sporten en bewegen kunnen in Amsterdam naast elkaar bestaan: bij een vereniging of sportschool, individueel of als onderdeel van een community, op een sportpark of in de openbare ruimte.

Vooral onder jonge Amsterdammers zien we een toenemende interesse voor urban sports ontstaan. Jonge mensen zijn vaak nog op zoek naar een sport die bij hen past. Nieuwe en spectaculaire sporten spreken meer tot de verbeelding. Urban sports kenmerken zich door sterke digitale *community*

[1] Sportdeelname index Amsterdam, november 2020.

building waarin het met elkaar delen van prestaties via *video parts* een grote rol spelen. Niet alle jonge Amsterdammers voelen zich bovendien helemaal thuis bij een traditionele sportvereniging. Uit sportdeelnamecijfers blijkt dat onder jongeren vanaf veertien jaar het lidmaatschap bij een sportvereniging afneemt. Urban sports kunnen voor die jongeren een alternatief zijn.

Het college wil dat alle jonge Amsterdammers hun talenten kunnen ontwikkelen. Urban sports bieden hiervoor een goed platform. Juist omdat het beoefenen van urban sports voor veel jonge mensen onderdeel van een levensstijl is. Voor de meeste jongeren bestaan er geen grenzen tussen sporten, muziek, mode en vrije tijd. In urban sports komen die dingen op een natuurlijk manier bij elkaar. Een *cross-over* met kunst en cultuur is voor veel urban sporters heel vanzelfsprekend. Het DNA van urban sports bestaat voor een groot deel uit urban arts. Een skatehal waar gebruikers zelf met kunst de ruimte kleur hebben gegeven, freerunners die hun eigen kledinglijn ontwerpen, breakers en BMX-ers die actief zijn in theatervoorstellingen. Bij urban topsporters speelt het ook mee. Een mooi voorbeeld daarvan is breaken, waar op de olympische spelen straks een dj met een live performance meedoet aan de wedstrijd. Voor de Nederlandse skateboard-meiden die naar Tokio gaan is door NOC*NSF aangepaste kleding ontworpen. Helemaal in de stijl van skateboarden.

In de geïnstitutionaliseerde sportwereld begint de kracht van urban sports steeds meer door te dringen. Het Internationaal Olympisch Comité (IOC) heeft Parijs 2024 aangewezen als de Spelen met veel aandacht voor *youth-focussed events*. Met urban sportdemonstraties die inclusief en uitdagend zijn en plaatsvinden buiten de conventionele sportarena's. In aanloop naar de Spelen van Parijs zijn inmiddels 3x3 basketbal, BMX-freestyle, skateboarden, golfsurfen, sportklimmen en breaken officiële olympische sporten geworden. Om in deze ontwikkelingen mee te gaan financiert de gemeente een urban topsport talententenprogramma[2], waar nu zes Amsterdamse topsport-talenten in meedraaien. Omdat veel urban sporten niet zijn georganiseerd via een bond of de betrokken bond nog geen eigen middelen heeft voor een topsport talentenprogramma.

Het college vindt het juist op dit moment van het allergrootste belang dat alle Amsterdammers genoeg bewegen. De coronacrisis toont maar weer eens aan hoe belangrijk een gezonde leefstijl is. Ineens werd heel duidelijk hoe belangrijk de openbare ruimte is als plek om te sporten en bewegen. Iedereen kent de beelden van de vele sportende mensen in parken, op pleinen en op de openbare weg. Een voorbeeld: de verkoop van inline skates is het afgelopen jaar spectaculair toegenomen. Urban sports blijken in deze gezondheidscrisis voor veel Amsterdammers een belangrijke manier om te kunnen sporten en bewegen.

Noodzaak

Het succes van het skatepark op het Zeeburgereiland staat niet op zichzelf. Er zijn veel meer voorzieningen voor urban sporters, publiek en particulier. Zo zijn er verspreid over de stad kleinere openbare skateparken. In de afgelopen jaren zijn speciale velden voor 3x3 basketbal aangelegd, twee parkoersen voor freerunners gebouwd, en er komen steeds meer plekken voor calisthenics en padel bij. De vele openbare voorzieningen voor straatvoetbal en de Cruijffcourts worden goed beheerd. Vanuit particulier initiatief zijn twee indoor skatehallen en twee indoor accommodaties voor freerunnen ontstaan. De stad kent een aantal BMX-banen, zowel publiek als particulier. Bij de inrichten van de openbare ruimte kijkt de gemeente steeds beter naar multifunctioneel gebruik. Een stad die uitnodigt om te bewegen, waar je ook bent. Want sporters vinden hun weg vaak zelf wel.

[2] Dit programma is ondergebracht bij Topsport Amsterdam.

Voor het Eye Filmmuseum onder een overkapping wordt het hele jaar door een grote groep rolschaatsers gedanst op muziek. De stad als podium en decor voor urban sports.

Voorzieningen en openbare ruimte, ofwel de hardware, zijn een essentiële voorwaarde. Maar het zijn mensen en hun organisaties, ofwel de software, die echte waarde toevoegen aan urban sports. Aanbieders in dit segment kenmerken zich op een aantal manieren. Door ondernemerschap, creativiteit en gemeenschapszin. Of het nu communities zijn met informele leiders of (semi) commerciële ondernemingen, aanbieders kenmerken zich door hun optimisme, energie, vernieuwingsdrang en er samen voor willen gaan. De urban sportcultuur is open en inclusief, waarin iedereen welkom is. Amsterdam is de thuisbasis van een rijke verzameling urban sportaanbieders. Die brengen mensen in de stad in beweging, zorgen voor een veilige en inspirerende plek voor jonge Amsterdammers met stageplekken en werkgelegenheid en ze dragen bij aan de stad als creatieve broedplaats.

Op 26 juni 2020 vond een stadsgesprek plaats met urban sportaanbieders en -communities. Het doel van de bijeenkomst[3] was het ophalen van wensen en behoeften vanuit dit urban sportnetwerk. Het beeld dat naar voren kwam was helder: Amsterdam heeft al heel wat te bieden maar er kan nog veel winst behaald worden. Het werd vooral duidelijk dat urban sports meer aandacht verdienen. Omdat steeds meer mensen deze sporten beoefenen en de investeringen vanuit de overheid daarop achterlopen. Veel van de bestaande skatevoorzieningen in de stad zijn gedateerd of afgeschreven. De behoefte aan een 'tweede skatepark Zeeburgereiland' wordt nu al gevoeld. Een aantal internationaal bekende en geliefde freerun *spots* zijn recent opgeheven. Voorzieningen voor urban sports worden ook gebruikt door mensen die aan fitness, hardlopen en bootcamp doen[4]. Het is interessant om *de social return on investment* van voorzieningen voor urban sports te vergelijken met reguliere sporten. Wat doet de gemeente voor meiden en vrouwen? Denk aan iets heel fundamenteels als toegankelijke toiletten bij urban sportvoorzieningen? Waarom moet een urban sportaanbieder zelf tegen commercieel tarief op zoek naar een indoor accommodatie, maar voorziet de stad voor reguliere sporten als voetbal of volleybal in gemeentelijke sporthallen en sportparken tegen een maatschappelijk huur?

> *'Aandacht voor breedtesport waar urban sporters elkaar ontmoeten, als kweekvijver voor de verdere ontwikkeling van de jonge talenten. Uiteindelijk leidt dat ook tot meer en betere urban topsporters uit Amsterdam'.*
>
> *Annieck Timmerman, Topsport Amsterdam*

Dat er winst te halen is werd ook bevestigd door de Sportraad Amsterdam[5]. In hun advies aan de gemeente over urban sports spreekt de Sportraad over het creëren van een gelijk speelveld binnen de Amsterdamse sportinfrastructuur. Een gelijker speelveld voor urban sportaanbieders, bijvoorbeeld door ze te categoriseren als maatschappelijk sportaanbieder. Ze in aanmerking laten komen voor bestaande subsidieregelingen én ze als volwaardig partner te betrekken bij het sportbeleid en de uitvoering daarvan. Zonder daarbij hun unieke eigenheid uit het oog te verliezen.

[3] Bijeenkomst Tijd voor Urban Sports i.s.m. Pakhuis de Zwijger. Een samenvatting van die bijeenkomst is hier te bekijken: https://www.youtube.com/watch?v=KOJdhn83WcM.
[4] Alle drie in de top tien van meest beoefende sporten in Amsterdam.
[5] Adviesrapport Urban Sports, 2020.

Het college neemt dit advies van de Sportraad graag ter harte en onderschrijft met deze Agenda de noodzaak om urban sports serieus te nemen als beleidsdoel. Beleid dat raakt aan verschillende domeinen: sport en gezondheid, talentontwikkeling en de zorg voor jongeren, (beroeps)onderwijs en werkgelegenheid, openbare ruimte en ruimtelijke ordening, economie en cultuur. De gebiedsgerichte wensen en behoeften vormen daarbij het uitgangspunt.

Gelijkwaardig partnerschap

Keuzes over de ontwikkeling van urban sports komen niet uit de lucht vallen. De doelen en ontwikkellijnen van deze Agenda staan op de schouders van bestaand beleid[6]. Maar we gaan het ook echt op nieuwe manier doen. De gemeente en het urban sportnetwerk gaan als gelijkwaardige partners werken aan het verwezenlijken van een toekomstdroom. Een aanpak waarin dat netwerk aan zet is en de gemeente aansluit. Waar plannen worden gesmeed en uitgevoerd, of worden bijgesteld aan de nieuwe tijdsgeest. Het netwerk hun dromen laten pitchen, kijken wat daaruit voortkomt en van daaruit verder bouwen. Bij de totstandkoming van deze Agenda hebben de gemeente Amsterdam, het urban sportnetwerk én andere partners en stakeholders vanaf het allereerste begin actief samengewerkt. Via gesprekken, publieke bijeenkomsten, werksessies en het delen van ideeën en plannen. Deze Agenda is het resultaat van die samenwerking.

[6] Voorgestelde keuzes sluiten onder andere aan op: 'Sportvisie 2025: De Sportieve Stad'; 'Agenda Sporten en Bewegen 2019-2022'; 'Agenda Topsport en Evenementen 2025'; 'Beleidsbrief Vrouwen en Sport'; 'Sportaccommodatieplan 2015-2022'; 'Strategisch Huisvestingsplan Sport 2020-2023'; 'Stad in Balans 2018-2022'; 'Strategisch plan Sporten en Spelen in de Openbare Ruimte 2021-2024'; 'Amsterdamse Beweeglogica: de bewegende stad'; 'Visie Openbare Ruimte 2025'; 'Positief Perspectief: weerbaar opgroeien in Amsterdam'; 'MBO Agenda 2019-2023'; 'Samen vooruit: op weg naar een stevige sociale basis in Amsterdam 2020-2023'; 'Hoofdlijnen kunst en cultuur 2021-2024'; 'Amsterdams atelier- en broedplaatsenbeleid 2019-2022'; 'Expeditie Vrije Ruimte 2020-2021'.

Uitgangspunten

Urban sports is de term voor een aantal specifieke sporten met dezelfde karakteristieken. We hebben het daarbij over een verzameling van relatief jonge en zogenoemde leefstijlsporten. Die zich hebben georganiseerd op een manier die afwijkt van de traditionele structuren met verenigingen en bonden. Maar hoe bakenen we een definitie van urban sports af? We hebben het in ieder geval niet over álle sporten die mensen in de grote stad beoefenen. Aan de andere kant willen we wel ruimte houden om nieuwe sporten op te nemen in de verzameling. Zo komen we tot de volgende definitie van urban sports:

Alle vormen van sporten en bewegen waarbij spektakel, uitdaging en het demonstreren van je vaardigheden een belangrijke rol spelen, met de stedelijke omgeving als decor en podium. Urban sports worden voor een belangrijk deel door jonge Amsterdammers beoefend, staan vaak in verbinding met mode, muziek, dans of andere kunstvormen en bestaan vooral rondom communities van gelijkgestemden.

Afbakening

Als we die definitie concreet maken, komen we uit op een onderverdeling van urban sports in drie subgroepen. De sporten die hieronder per subgroep worden opgesomd zijn niet volledig. We sluiten niets bij voorbaat uit

Alles op wieltjes

Alle sporten die in skateparken of 'op straat' plaatsvinden en waarbij op één of andere manier wordt gerold.

skateboarden
inline skaten
rolschaatsen/skate dancen
BMX-freestyle
stuntsteppen

De stad als je speelveld

Traditionele sporten die soms met enige aanpassingen in spelregels of ruimtelijke kaders worden beoefend in de openbare ruimte van de stad.

3x3 basketball/streetball
straatvoetbal/panna voetbal
padel
baseball 5
urban hockey

Je lichaam als instrument

freerunnen
breaken/urban dance
calisthenics
boulderen/klimmen
tricking

Sporten waarbij weinig of geen hulpmiddelen worden gebruikt en het er vooral op aankomt wat je met je eigen lichaam kunt.

Maar zijn we er dan? Voor één andere subgroep willen we ook aandacht vragen. Amsterdam is een stad van water. En zowel het IJsselmeer als de Noordzee zijn niet ver weg. Sporten als kitesurfen, golfsurfen, wakeboarden en suppen nemen in populariteit toe. Deze sporten zijn grotendeels gebaseerd op dezelfde karakteristieken als de sporten van de andere drie subgroepen: spectaculair, populair bij jonge mensen, niet traditioneel georganiseerd en vaak onderdeel van een bepaalde levensstijl. We besteden daarom in de uitwerking van doelen en ontwikkellijnen in deze Agenda ook aandacht aan een aantal vormen van watersport.

Doelen
We willen dat urban sporters betere mogelijkheden krijgen om hun sport uit te oefenen. Amsterdam moet in de komende jaren uitgroeien tot een echte urban sportstad. Om dat te bereiken zet het college in op het realiseren van vijf doelen.

① de openbare ruimte van de stad wordt beter ingericht voor urban sports •
De stad nodigt uit om bijv. te skate dancen, freerunnen of inline skaten op pleinen, in stadsparken en andere openbare plekken: de reguliere infrastructuur van de stad als podium voor urban sports.

② meer en betere sport- & speelplekken en accommodaties voor urban sports •
Openbare sport- & speelplekken voor bijv. stuntsteppen, baseball 5 of calisthenics en indoor voorzieningen met een boven stedelijk bereik: urban sports twaalf maanden per jaar kunnen beoefenen.

③ jonge Amsterdammers die achterblijven doen weer mee via urban sports •
Via bijv. straatvoetbal, 3x3 basketball of breaken komen jonge Amsterdammers in beweging. In letterlijke zin, maar ook maatschappelijk: urban sports als creatieve broedplaats voor talent.

④ Amsterdamse urban topsporters presteren op een hoger niveau •
Onder andere sportklimmen, skateboarden en BMX-en zijn officiële olympische disciplines geworden: hardware, software en orgware om Amsterdamse urban topsporters en -talenten te laten excelleren.

⑤Amsterdam ontwikkelt zich tot een internationale urban sportstad •
Amsterdam kan zich meten aan steden als: Stockholm, Malmö, Kopenhagen en Zurich waar veel geïnvesteerd is in goede voorzieningen, en steden als Londen, Parijs, Berlijn en Barcelona met veel traditie en cultuurdragers.

De kracht van urban sports

Een urban sportstad is een bruisende, open en bedrijvige stad. Met aantrekkelijke openbare ruimte en bijzondere plekken om te sporten en bewegen, zoals de Urban Sport Zone op het Zeeburgereiland en het Rooftop Sportspark in De Nieuwe Kern, naast de Johan Cruijff Arena. Met toonaangevende evenementen vol sport en cultuur. Met gezonde en actieve bewoners die zelf hun weg vinden, en ook voor inclusiviteit en gastvrijheid staan. Met het imago van een open stad van nieuwe ideeën en nieuwe initiatieven. Met kansen voor creatieve ondernemers en kunstenaars.

'Ieder stadsdeel heeft zijn eigen broedplaats, als kickstart voor lokale initiatieven. Waarin ook voldoende oog is voor urban sports als lifestyle, in een cross-over met mode, muziek, dans en beeldende kunst. Laagdrempeligheid en zichtbaarheid zijn daarbij belangrijk'.

Jur Bouterse,
breaker

Uitwerking

Het college heeft de doelen voor urban sports uitgewerkt in twintig ontwikkellijnen. Met die doelen en ontwikkellijnen maken we van Amsterdam een echte urban sportstad. Dat is de oproep die we via deze Agenda doen. De twintig ontwikkellijnen worden hieronder beschreven.

De Agenda Urban Sports creëert ruimte voor concrete wensen, ideeën en opdrachten vanuit het urban sportnetwerk, vanuit de gemeenteraad en stadsdeelcommissies, via bestuurlijke collegeprioriteiten en via gemeentelijke beleidsdoelen. Nadat deze Agenda is vastgesteld volgt er een uitvoeringsplan waarin die wensen, ideeën en opdrachten een plek krijgen.

Analyse

In Amsterdam beoefenen 6% van de sportende vrouwen en 10% van de sportende mannen één of meerdere vormen van urban sports. Bij kinderen van 5 t/m 12 jaar staan urban sports zelfs met 21% op de tweede plek van meest beoefende sporten, achter voetbal. Bij jongeren van 13 t/m 18 jaar staan urban sports met 15% op de derde plek, achter voetbal en zwemmen. Bij meiden zijn vooral inline skaten en urban dance populair, bij jongens vooral freerunnen en skateboarden. Onder volwassenen is calisthenics het populairst[7].

Naast het skatepark op het Zeeburgereiland zijn het nieuwe skatepark in het Oosterpark, de bowl in de Marnixstraat en de skateparken op het Museumplein en Olympiaplein erg populair bij 'iedereen op wieltjes'. Maar een ander deel van de skatevoorzieningen zijn gedateerd en/of onbeheerd. Op twee tijdelijke locaties kan indoor worden geskatet[8]: in Noord in het Hamerkwartier en in Nieuw-West in een hal op Sportpark Ookmeer. Voor urban sporters die 'de stad als speelveld' gebruiken zijn vooral voorzieningen voor 3x3 basketbal, straatvoetbal en padel populair. Padel maakt op dit moment als sport een snelle ontwikkeling door. De aanbod van velden blijft achter bij de vraag. De omgeving rondom het Amstelstation is een geliefde plek voor freerunners om hun 'lichaam als instrument' te gebruiken. Calisthenics is net als padel bezig aan een snelle opmars. De gemeente houdt daar in haar planning voor de openbare ruimte steeds meer rekening mee. Sporten als breaken en tricking zijn over het algemeen afhankelijk van de beschikbaarheid van kleine gym- en danszaaltjes.

Urban sportaanbieders zijn er in allerlei verschijningsvormen: (semi) commercieel, maatschappelijk en zelfs soms in verenigingsverband. Programmering wordt verder ook aangeboden via sportbuurtwerkactiviteiten, kennismakingslessen na schooltijd en tijdens vakantieactiviteiten[9]. De Urban Sports Week Amsterdam[10] is sinds vijf jaar een terugkerend spektakel. De laatste editie vond in 2019 plaats op het Museumplein. Het WK 3x3 basketbal onder een gigantische tipi tent was

[7] Sportdeelname index Amsterdam, november 2020. Op verzoek van de gemeenten Amsterdam en Rotterdam zijn in deze index voor het eerst cijfers over urban sports opgenomen. Er zijn meer metingen nodig om met zekerheid méér uitspraken te kunnen doen over urban sports.
[8] Beide hallen hebben een tijdelijk huurcontract. De skatehal in Noord moet in ieder geval in 2023 sluiten.
[9] In de meeste gevallen aangeboden door urban sportaanbieders, in opdracht van de gemeente.
[10] www.uswa.nl.

daarbij de grote publiekstrekker. Met het grootste stadion ooit op een WK 3x3 basketbal, dat plek bood aan maar liefst 2.250 fans.

1

Stand van zaken: verzamelen van gegevens over de huidige situatie. ❶ Breng de kenmerken van urban sporters en hun sociale dynamiek in beeld. ❷ Maak met stadskaarten zichtbaar welke urban sportvoorzieningen er zijn. Plekken in de openbare ruimte die al veel worden gebruikt, zoals parken en pleinen, specifieke sport- en speelplekken voor urban sports, indoor accommodaties, publiek toegankelijk en particulier. ❸ Maak in een overzicht duidelijk welke urban sportaanbieders en -communities er zijn en waar die in de stad actief zijn. ❹ Maak inzichtelijk welke sportstimuleringsactiviteiten de gemeente organiseert. ❺ Geef aan wat de gemeente doet op het gebied van topsport talentontwikkeling ❻ Geef een beeld van de urban sportevenementen (top- en breedtesport) die in Amsterdam worden georganiseerd.

Ruimtelijk kader

Het college wil met het urban sportnetwerk verder bouwen aan een betere fysieke infrastructuur voor urban sports. Met openbare ruimte die uitnodigt tot urban sports. Daarbij oog voor de spanning tussen het klimaat adaptief maken van de stad en de inrichting voor urban sports en aandacht voor sporters met een beperking. Plekken creëren die niet specifiek voor urban sports zijn ontwikkeld, maar daar wel voor kunnen worden gebruikt: zoals pleinen, muren en trappen. Specifieke skate-voorzieningen, sportpleintjes, boulder muren, freerun plekken en dergelijke verbeteren waar dat kan en toevoegen waar dat nodig is. Indoor accommodaties die zorgen dat urban sports echt twaalf maanden per jaar worden beoefend. Ook de trainings-voorzieningen voor urban topsporters in de stad zijn schaars en verdienen meer aandacht. Het is bij ruimtelijke ontwikkeling in alle gevallen slim om te kijken naar een breder gebruik. Daarbij ligt het voor de hand dat ruimte, voorzieningen en accommodaties ook kunnen worden gebruikt voor urban topsport en andere maatschappelijke functies. Zoals bijvoorbeeld onder-wijs, culturele en sociale activiteiten, debatten en workshops, horeca, ontmoeting en recreatie. Het skatepark op het Zeeburgereiland heeft bovendien laten zien dat bij het plannen van een voorziening in de openbare ruimte met die omvang, het vooraf regelen van fysiek en vooral sociaal beheer van groot belang is. En de communities zelf een rol geven in dat beheer.

> *'Luister naar de wensen en behoeften van jongeren en betrek ook voornamelijk meiden en vrouwen in je ontwerp. Zorg ervoor dat we iedereen aan boord krijgen, ook kwetsbare jongeren'.*
>
> *Nanja van Rijsse,*
> *Women Skate the World*

Urban sportvoorzieningen buiten en indoor accommodaties vullen elkaar aan. Een mix van kleinere en grotere voorzieningen, verspreid over de stad. Goed bereikbaar en geschikt voor beginners en gevorderden. Er ontstaan zones waar verschillende voorzieningen samenkomen, zodat ze elkaar versterken. Zo'n kans doet zich voor in De Nieuwe Kern. Daar gaat gebouwd worden aan het Rooftop Sportspark. Een sportpark op hoogte, op het dak van een parkeergarage. Op dat sportpark wordt 1.500 vierkante meter gereserveerd voor freerunnen en calisthenics. Uit twee haalbaarheidsstudies moet binnenkort blijken of er in deze zone ook ruimte en mogelijkheden zijn

voor een hiphop centrum (urban dance) en een indoor skatehal ('alles op wieltjes'). In het gebied is bovendien een topsportevenementenhal gepland. Die gaat de topsportevenementenfunctie van de huidige Sporthallen Zuid vervangen. De mogelijkheid om urban sportevenementen te organiseren in dat nieuwe sportcomplex meegenomen in het ontwerp. De Nieuwe Kern kan zo een plek worden voor urban sporters uit binnen- en buitenland.

Het ruimtelijke kader voor urban sports bestaat uit vier delen: • een ruimtelijke analyse, • het opstellen van ruimtelijke uitgangspunten (fysiek en sociaal), • input voor de ruimtelijke ontwikkeling in de stad en het • bepalen van een ruimtelijke claim voor urban sports.

2

Ruimtelijke analyse: met het urban sportnetwerk bepalen waar behoeften, kansen en mogelijkheden liggen voor de fysieke ontwikkeling van urban sports. 1 Maak een scoringskaart van de stad waarin aspecten als demografie, bereikbaarheid, parken en pleinen en ruimtelijke ontwikkelingsplannen van de gemeente Amsterdam zijn opgenomen. 2 Maak een analyse van de blinde vlekken in de stad en kansen per stadsdeel. 3 Benoem een aantal *dedicated area's* met een focus op urban sports.

3

Ruimtelijke uitgangspunten: met het urban sportnetwerk bepalen aan welke eisen (fysiek, sociaal en economisch) urban sportvoorzieningen moeten voldoen. 1 Schets voorbeelden hoe de openbare ruimte als *shared space* en *multi use* voor urban sporters en overige gebruikers kan fungeren, met oog voor vergroening en klimaatbestendigheid. 2 Breng samen met het urban sportnetwerk in beeld welke ontwerpeisen er moeten gelden voor voorzieningen in de openbare ruimte: sport specifiek, grootte, materiaalgebruik, ligging en geluidshinder, fysieke en sociale veiligheid, gender, toegankelijkheid (en denk ook na over beheer). 3 Formuleer uitgangspunten om in sporthallen en andere maatschappelijke voorzieningen urban sportevenementen en/of urban topsporttraining mogelijk te maken.

4

Ruimtelijke ontwikkelingen: het maken van de nieuwe stad. 1 Bij invulling van de sportnorm in nieuwe ontwikkelgebieden ook urban sports een plek geven als (anders) georganiseerde buitensport. 2 Bij het ontwikkelen van nieuwe sporthallen, gymzalen en andere maatschappelijke voorzieningen rekening houden met gebruik door urban sporters. 3 In nieuwe ontwikkelingsgebieden ruimte bieden door kavels (indoor en outdoor) een urban sportbestemming mee te geven.

5

Ruimtelijke claim: met het urban sportnetwerk bepalen wat er moet komen of kan worden verbeterd. 1 Specifiek voor urban sports aangeven hoeveel kleinere en grotere voorzieningen in de openbare ruimte wenselijk zijn (naast ruimte voor andere sport in de openbare ruimte, niet ten koste van). 2 Voor de drie subgroepen van urban sports aangeven hoeveel indoor accommodaties met een lokaal bereik én met een stedelijk bereik wenselijk zijn. 3 Bepalen welke urban topsportvoorzieningen nodig zijn.

Maatschappelijk krachtenveld
In urban sports zijn de grenzen tussen sport, lifestyle en cultuur vloeibaar. Het gaat over vrij te kunnen zijn. Hoe je wilt bewegen en wanneer je dat wilt doen. Gewoon aan de slag gaan en dingen uitproberen. Iedereen mag meedoen, niets is te gek. Het gaat over het verleggen van grenzen. De regels zijn onderhevig aan de ontwikkeling: *challenge the status quo*. Organisch georganiseerd en een mentaliteit van wat wél kan. Het gaat over jezelf uitdrukken op je eigen manier. Alles wat je meebrengt maakt jou uniek. Waardering voor diversiteit en respect voor je eigen stijl. Het gaat over onderdeel zijn van een community. Kennis delen en leren van elkaar. Een gezamenlijke stijl met gedeelde waarden. Het gaat over verbondenheid. Binnen de community en buiten met de maatschappij. Samenwerken om dingen voor elkaar te krijgen. *Do it yourself* maar *do it together*. Het gaat over doorzettingsvermogen. Vallen en weer opstaan, ontwikkelen van creativiteit. En het gaat over een eigen cultuur. Als kweekvijver voor diverse uitingsvormen, vanuit de eigen *roots*. Bijvoorbeeld een eigen stadscultuur.

Vanaf 14 jaar neemt onder jongeren het lidmaatschap bij een sportvereniging af[11]. Maar daar staat een groei van de populariteit van urban sports tegenover. Jongeren kiezen vaak bewust voor een vrijere vorm van sporten en bewegen. Heel zichtbaar in de openbare ruimte van de stad. Sportieve prestaties worden via *social media* met andere jongeren gedeeld. In urban sports zijn kinderen en jongeren uit alle sociaalmaatschappelijke geledingen vertegenwoordigd. Een deel van het urban sportaanbod wordt (semi)commercieel aangeboden. Om urban sports bereikbaar te maken voor alle jonge Amsterdammers moeten toegangsprijzen betaalbaar blijven. Eventueel via armoederegelingen van de gemeente Amsterdam en het Jeugdfonds Sport. Hier hecht het college veel waarde aan. Het bereiken en enthousiast maken van meiden verdient speciale aandacht. Kennismakingsactiviteiten, eigen lesuren en evenementen gericht op meiden staan hoog op onze agenda[12].

Urban sports werden nogal eens geassocieerd met overlast en vandalisme. Waar dat het geval is zullen we ingrijpen. Maar dit beeld is te eenzijdig. Urban sports zijn grensverleggend. Daarin maakt iedere beoefenaar in haar/zijn eigen tempo haar/zijn eigen fases door. Er is lef nodig om *trucs* te doen die fout kunnen gaan. Je oefent, je leert, je slaagt. Urban sporters creëren vaak hun eigen mogelijkheden om te kunnen sporten: fysiek en organisatorisch. Van het zelf bouwen en onderhouden van een skatehal tot het organiseren van straatcompetities en evenementen. Met creativiteit en ondernemerschap zoeken naar de wegen om dingen wél voor elkaar krijgen. Je bent niet alleen een sporter, maar je neemt ook al je sociale en artistieke vaardigheden mee. Urban sports zijn zo een geschikt middel om jonge Amsterdammers hun talenten te laten ontdekken. Urban sportaanbieders en -communities spelen daarin voor het college een belangrijke rol.

Bij die rol past een eigen propositie. Waar ruimte is voor ondernemerschap en initiatief. Met kansen voor jongeren om van hun sport hun werk kunnen maken. In nauwe samenwerking met het beroepsonderwijs, zoals de opleiding Urban Sport Trainer van het ROC van Amsterdam. Met urban sportaanbieders en -communities die actief zijn op een breed maatschappelijk vlak. Via het jongerenwerk waar jonge Amsterdammers zich met sport kunnen inzetten voor hun eigen wijk. Jongeren die worden geholpen bij een startkwalificatie via zogenoemde leader opleidingen vanuit de eigen urban sport community. Of een veilige plek voor meiden om samen te komen. Bij het aanpakken van jeugdcriminaliteit via rolmodellen en vroegtijdig signaleren. In de aanpak van

[11] Sportdeelname index Amsterdam, november 2020.
[12] Zie ook beleidsbrief 'Vrouwen en Sport' van wethouder Kukenheim.

eenzaamheid onder jongeren dankzij een actieve en toegankelijke community. Met het stimuleren van een gezonde leefstijl. Door werk- en participatietrajecten aan te bieden. Zoals het geven van lessen op scholen, het leidinggeven bij sportactiviteiten of het organiseren van evenementen. Bij het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van democratisering. Lokale rolmodellen die jongeren bewust maken van de positieve invloed die ze zelf op hun lokale omgeving kunnen uitoefenen. Door diversiteit te waarborgen en iedereen binnen de community te verwelkomen. Geen onderscheid in geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, seksuele voorkeur en opleiding. Met het opvangen van jonge vluchtelingen in communities die openstaan voor iedereen. Maar eerst en vooral natuurlijk ook gewoon als instructeur of urban sporttrainer in de sport waar zij van houden.

'Geef Urban Sports een eigen propositie. Waarbij ruimte is voor ondernemers en initiatief, waar jongeren een actieve rol hebben, waar werkgeverschap is geborgd, waar verbinding is met opleidingen en met scholen. En op die manier het succes van urban sports te borgen voor de toekomst'.

Nynke Lely,
Skateboardfederatie Nederland

De Nederlandse sport bestaat voor een groot deel uit verenigingen en bonden. Die vormen de ruggengraad van het sportlandschap. Van breedtesport tot topsport, voor zo'n beetje alle denkbare sporten. Vooral voor kinderen is die structuur van wezenlijk belang, en dat is goed. Maar er wordt langzaam ook een verandering zichtbaar. De groei van sporten waarbij de structuren minder duidelijk zijn en vrijheid het uitganspunt is. Tot een aantal decennia geleden waren er voor deze sporten helemaal geen voorzieningen. Skateboarden begon in de lege zwembaden van Los Angeles. Breaken en freerunnen begonnen in de straten van New York en Parijs. Vanuit die eerste communities ontstonden bijvoorbeeld skateparken in oude loodsen. Pas later, toen de populariteit van die sporten echt zichtbaar werd, begonnen overheden met de bouw van voorzieningen in de openbare ruimte. Weer later kwamen er aanbieders die programma's aanboden. Inmiddels zijn er in Amsterdam enkele tientallen sportaanbieders en -communities die op één of andere manier lessen of activiteiten organiseren voor jonge skateboarders, inline skaters, BMX-ers, 3x3 basketballers, straatvoetballers, freerunners, sportklimmers, breakers en trickers.

Deze urban sportaanbieders en -communities zijn onderling niet helemaal met elkaar te vergelijken. Sommigen zijn (semi) commerciële ondernemers, anderen zijn georganiseerd rondom een sociaal-maatschappelijk doel. Sommigen organiseren lessen en activiteiten alleen buiten. Anderen huren een particuliere ruimte die is ingericht als indoor accommodatie. Soms huren ze uren in gemeentelijke sportaccommodaties. Wat opvalt is dat voor al deze partijen het ontwikkelen van de sport (en de sporters) voorop staat. Er wordt nergens groot geld verdient en daar is het ook helemaal de markt niet voor. Je sport beoefenen doe je op straat, dus veel urban sporters maken geen gebruik van georganiseerd aanbod. Toch komt daar verandering in. Zeker jongere kinderen leren een sport liefst in een veilige setting. Ouders stellen tegenwoordig hogere eisen. Urban sports worden professioneler, als gevolg van hun toenemende populariteit. Aan die ontwikkeling wil het college graag een bijdrage leveren. Door urban sportaanbieders en -communities op weg te helpen in hun groei. In Amsterdam is het vinden van betaalbare binnenruimte voor urban sports één van de grootste obstakels. Dat heeft te maken met dure grond, hoge huren en lage beschikbaarheid. Commercieel en maatschappelijk gezien liggen er kansen in het combineren van urban sports met

horeca en culturele functies. Goed voorbeelden van zulke concepten zijn Pier 15 in Breda en Area 51 in Eindhoven[13].

Het college wil de haalbaarheid onderzoeken van een publiek-privaat urban sportfonds, waarin de gemeente Amsterdam, andere overheden, beroepsonderwijs, kennisinstituten en het bedrijfsleven investeren. Het fonds kan op meerdere doelen worden ingezet. Bijvoorbeeld voor investeringen in accommodaties, voor activiteiten en evenementen, voor zakelijk ondersteuning van urban sportaanbieders, voor het creëren van een fysieke plek waar urban sportaanbieders kantoor houden en voor een laboratorium met tijdelijke opstellingen tbv sport specifieke innovatie en ontwikkeling. Met een cross-over naar urban arts, media en techniek. De investeringen vanuit het bedrijfsleven moeten zichzelf terugverdienen (*revolving fund*) waardoor investeren door de gemeente Amsterdam op termijn niet meer nodig is.

Het maatschappelijke krachtenveld bestaat uit twee delen: • urban sports als broedplaats voor talent, zowel sportief als sociaalmaatschappelijk en • een dynamisch ecosysteem van sterke urban sportaanbieders en -communities, met alles wat zij nodig hebben.

---

6 Urban sports als broedplaats voor talent: sportstimuleringsactiviteiten door de gemeente Amsterdam. 1 Maak een structurele programmering voor sportbuurtwerkactiviteiten en activiteiten in en rondom school (PO, VO en MBO). 2 Zet urban sportaanbieders en -communities structureel in bij gemeentelijke sportstimuleringsactiviteiten. 3 Bekwaam gymdocenten (PO en VO) in het onderwijzen van urban sports tijdens de gymles.

---

7 Urban sports als broedplaats voor talent: talentontwikkeling en preventief jongerenwerk. 1 Betrek urban sportaanbieders en -communities bij gemeentelijke programma's over participatie, burgerschap, talentontwikkeling, toe leiden naar school, stage en werk. 2 Samenwerking met MBO's (o.a. opleiding Urban Sport Trainer) versterken.

---

8 Urban sports als broedplaats voor talent: aandacht voor meiden. 1 Zet een programmering en campagne voor meiden op. 2 In urban sportevenementen structureel aandacht voor vrouwelijke deelnemers. 3 Breng de sociale en fysieke voorwaarden in beeld die meiden en vrouwen nodig hebben.

---

9 Dynamisch ecosysteem: ondersteunen sportaanbieders en -communities. 1 Adviseer en ondersteun urban sportaanbieders en -communities over zaken als ondernemerschap, technisch kader, veilig, inclusief, pedagogisch en gezond sportklimaat, armoede-regelingen, samenwerking met andere aanbieders en schaalvergroting.

[13] Pier 15: www.pier15.nl; Area 51: www.area51eindhoven.nl.

10 Dynamische ecosysteem: gebruik indoor accommodaties door urban sportaanbieders. 1 Voorzie in een tijdelijke subsidieregeling voor urban sportaanbieders ten behoeve van het inrichten of verbeteren van een eigen indoor accommodatie. 2 Onderzoek naar een huurderscategorie voor urban sportaanbieders met tarieven die meer in lijn zijn met die van reguliere sportverenigingen. 3 Onderzoek of de 1/3 regeling van Sport en Bos voor buitensport kan worden uitgebreid naar binnensport.

11 Dynamisch ecosysteem: publiek-private samenwerking. 1 Onderzoek de mogelijkheden van een publiek-privaat urban sportfonds waarin overheden, kennisinstituten en het bedrijfsleven investeren. In een cross-over met aanbod in urban arts, media en techniek.

Positionering

Een urban sportstad is een moderne stad, met aantrekkelijke plekken om te sporten en te bewegen en in het oog springende architectuur, met het imago van een open en inclusieve stad. Door urban sports te omarmen positioneert Amsterdam zich als sportieve en toekomstgerichte metropool. Met de infrastructuur, internationale sportevenementen, competities en topsporters van naam die van Amsterdam dé urban sportstad van Nederland maken. Amsterdam meet zich daarin aan steden als Stockholm, Malmö, Kopenhagen en Zurich waar veel is geïnvesteerd in goede voorzieningen, en steden als Londen, Parijs, Berlijn en Barcelona met veel traditie en cultuurdragers. Het college heeft duidelijke ambities op het gebied van topsport: Amsterdam wordt de *place to be*!

De ontwikkelingen in urban sports gaan snel. 3x3 basketbal, BMX-freestyle, skateboarden, golfsurfen, sportklimmen en breaken zijn officiële olympische sporten geworden. Bij sommige van die sporten (en andere urban sporten) ontbreekt desondanks nog een duidelijke structuur. Van een sport zoals breaken bestaan bijna tien verschillende wereldkampioenschappen. Bij skateboarden bestaan er naast een topsportcircuit vanuit de internationale bond, andere circuits van wedstrijden die door commerciële sponsoren worden georganiseerd. In het freerunnen gaat de discussie over artistieke vrijheid. Tussen de internationale turnbond (die deze sport bij het IOC vertegenwoordigt) aan de ene kant en de internationale communities van sporters aan de andere kant. Deze pluriforme organisatiegraad biedt ook kansen. Bij het organiseren van urban topsport-programma's en urban sportevenementen en wedstrijden kan Amsterdam door die ruimte juist ook een eigen geluid laten doorklinken. Topsport Amsterdam adviseert de gemeente Amsterdam daarom voor de komende vijf tot tien jaar in te zetten op een samenhangende urban

> *'Go big or go home! Amsterdam als internationaal toonaangevende urban sportstad. Met een goede infrastructuur, waaronder een ambitieus multifunctioneel indoor urban sportcentrum. Maar ook herkenbare events met een internationale uitstraling'.*
>
> *Stan Postmus, initiatiefnemer skatepark Zeeburgereiland*

sportevenementenstrategie[14]. Waarbij nadrukkelijk de synergie wordt gezocht met de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling van urban sports.

Je ziet in veel urban sporten twee duidelijke stromingen: leefstijlsporters voor wie de intrinsiek gevoelde vrijheid leidend is en prestatiegerichte sporters die zich willen meten met anderen en het hoogste willen bereiken. De prestatiegerichte urban sporters krijgen nu meer aandacht. De nieuwe generatie kijkt anders naar hun sport en hebben steeds meer rolmodellen waaraan zij zich spiegelen. Zo maken drie Nederlandse meiden deze zomer op de Olympische Spelen in Tokio kans op een medaille bij het skateboarden. De gemeente Amsterdam investeert daarom sinds vorig jaar in de ontwikkeling van Amsterdamse urban topsporttalenten. Op verzoek van de gemeenteraad is geld vrijgemaakt om zes jonge urban sporters te begeleiden. Want voor inline skaten, skateboarden, BMX freestyle, sportklimmen, breaken en freerunnen zijn geen nationale talent-programma's, of onvoldoende geld om meer talenten toe te laten. Een veel gehoord signaal daarbij is wel dat de kracht van deze sporten vooral huist in hun vrije oorsprong en beleving. En deze kracht moeten we niet 'onherstelbaar proberen te verbeteren'. Beter gezegd: de geïnstitutionaliseerde sportwereld kan juist veel leren van de manier waarop urban sports zich manifesteren en positioneren: 'rauw en professioneel'.

De positionering van urban sports in Amsterdam bestaat uit drie onderdelen: • het imago van Amsterdam als echte urban sportstad met internationale allure, • een strategie voor urban top- en breedte-sportevenementen en wedstrijden en • de ontwikkeling van urban topsporttalenten.

12

Amsterdam als internationale urban sportstad: een sterke positionering. 1 Zet de eigen kanalen van de urban sportnetwerk in: *be good and let others tell it.* 2 Ontwikkel een communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportinfrastructuur (hard/zacht). 3 Ontwikkel een communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportevenementen. 4 Ontwikkel een communicatiestrategie over de Amsterdamse urban topsporters.

13

Urban sportevenementenstrategie: voor top- en breedtesportevenementen. 1 Maak een strategische kalender voor de urban top- en breedtesportevenementen en wedstrijden t/m 2025. 2 Maak een subsidieregeling voor alle urban sportevenementen (top en breedtesport) t/m 2024. 3 Organiseer een jaarlijkse Urban Sports Week, waarbij top- en breedtesport samen komen. 4 Zoek naar bedrijven van gezonde, sportieve of verantwoorde producten/diensten die zich voor de komende jaren als sponsor aan de ontwikkeling van Urban Sports in Amsterdam willen committeren. 5 Onderzoek of er in 2025 een groots en aansprekend internationaal urban sportfestival kan worden georganiseerd.

[14] Amsterdam Koploper in Urban Sporten: Coherente, onderscheidende en toekomstbestendige strategie van Topsport Amsterdam voor urban sports in de hoofdstad, 2020.

14

Urban topsporttalentenprogramma: voor de olympische kampioenen van morgen. 1 Jaarlijks doen zes tot acht urban topsporttalenten mee aan een programma bij Topsport Amsterdam. 2 Ondersteun de Skateboardfederatie Nederland met de opstart van een opleidingsprogramma. 3 Onderzoek of de NKBV in de nieuwe Sporthallen Zuid terecht kan met een (Talent)TeamNL programma sportklimmen.

Watersport

Veel van de acties uit bovenstaande ontwikkellijnen zijn in principe ook van toepassing op vormen van watersport als kitesurfen, golfsurfen, suppen en wakeboarden. Toch ligt in die acties geen directe focus op watersport. Maar watersport neemt in de stad een heel belangrijke plek in en we onderzoeken daarom drie specifieke ideeën voor urban watersport, waarbij we voldoende aandacht hebben voor het beheersen van drukte op en om het water: • het toevoegen van *stand up paddling hubs* waarmee we ondernemers ondersteunen om sup-boards te verhuren en zo een community van sup-scholen, sup-ondernemers en sup-verhuur ontstaat; • een *kite hub* voor jeugd en beginners, als goede opstapplek waar ook met minder wind gekite kan worden; • ruimte voor ondernemers die willen investeren in enige vorm van mechanische waterbanen voor golfsurfen, wakeboarden, waterskiën et cetera.

15

Urban watersport: drie kansen om verder te onderzoeken. 1 Onderzoek de haalbaarheid van *stand up paddling hubs*; een *kite hub* voor jeugd en beginners; en mechanische waterbanen voor golfsurfen, waterskiën en/of wakeboarden.

Organisatorisch kader

De ontwikkeling van urban sports is voor veel gemeenten nieuw terrein. Rotterdam, Den Haag en vijf Brabantse steden hebben de laatste jaren urban sports als beleidsdoel opgenomen. Maar veel andere gemeenten zijn nog op zoek. In Amsterdam staan we nu op het punt om een grote stap te zetten. Door urban sports serieus te nemen en plannen te maken voor de komende jaren. Plannen die vorm krijgen door keuzes te maken die breed worden gedragen. Want plannen maak je als gemeente niet alleen. De komst van de Urban Sports Week Amsterdam in 2016 was het begin van een nauwere samenwerking tussen de gemeente Amsterdam en het urban sportnetwerk in de stad. Een samenwerking die in de afgelopen vijf jaar hechter is geworden. Het urban sportnetwerk worden nu bijvoorbeeld betrokken bij inrichting van de openbare ruimte, het ontwerpen van een nieuwe *vert ramp* onder de Amsterdamse Brug en het organiseren van sportstimuleringsactiviteiten en evenementen. Op 26 juni 2020 was een groot aantal van de urban sportaanbieders en -communities aanwezig bij de digitale bijeenkomst Tijd voor Urban Sports. Om met de gemeente te praten over de kansen voor urban sports in Amsterdam. Die bijeenkomst vormde het startpunt van een traject waarbij het urban sportnetwerk werd betrokken bij het tot stand komen van deze Agenda. Voor de ambities en opgaven leverden zij op meerdere momenten onmisbare input. Bij de uitwerking van het uitvoeringsplan vervullen ze uiteraard ook een essentiële functie. De samenwerking wordt in de komende tijd alleen maar intensiever.

Het college wil de samenwerking tussen het urban sportnetwerk en de gemeente versterken door middel van een platform en/of klankbordgroepen. Een platform is een plek waar kennis, ervaring, wensen en behoeften worden uitgewisseld en het kan verschillende rollen vervullen. Het is in ieder geval een kanaal om op strategisch en operationeel niveau met elkaar van gedachte te wisselen. Over beleidskeuzes, over de uitvoering van ruimtelijke projecten, over sportstimulering en evenementen (top- en breedtesport) en over het delen van kennis en inzichten. Een platform kan ook een samenwerkingsverband zijn tussen urban sportaanbieders en -communities onderling. Die samen plannen maken en met één mond naar buiten treden. Of het is een communicatieplatform: een digitale plek waar alle informatie over urban sports in Amsterdam bij elkaar komt en kan worden uitgewisseld. Een platform kan ook elementen van alle drie de vormen omvatten. De gemeente wil graag het initiatief nemen om zo'n platform in te richten.

'Richt de gemeente zo in dat innovatieve bottom-up ideeën een kans krijgen. Faciliteer vooral als gemeente, luister naar de experts. Stel een adviesraad en expertpanels in'.

Gertjan Dol,
adviseur Sportraad Amsterdam

Samenwerken gebeurt niet alleen in een platform. Urban sporters, -aanbieders en -communities zijn op allerlei manieren betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun sport. Ze komen in wisselende situaties met verschillende medewerkers van de gemeente Amsterdam in contact. Soms met een sportmakelaar van een stadsdeel, dan weer met een beheerder van de openbare ruimte van de afdeling Stadswerken. Een ander keer met planologen die met ruimtelijke ordening bezig zijn of met een coördinator bij de afdeling Jeugd & Veiligheid. Maar het kan ook een medewerker zijn die een subsidieaanvraag behandelt of één van de bestuurders uit het college. Kortom: heel verschillend. Daar staat tegenover dat er binnen de gemeente vanuit veel verschillende beleidsterreinen aandacht wordt besteed aan urban sports. Vanuit Sport, Stadsdelen, Openbare ruimte, Kunst & Cultuur, Jeugd(zorg), et cetera. En in dat hele complexe krachtenveld tussen binnenwereld en de buitenwereld moet een zogenoemde 'regisseur Urban Sports' een centrale rol spelen. Iemand die intern regie voert op ontwikkeling van urban sports (fysiek en sociaal) en extern aanspreekpunt is voor urban sporters, -aanbieders en -communities met vragen en ideeën. Deze regisseur is in feite een filter tussen alle lagen. De Sportraad Amsterdam adviseert de gemeente in haar rapport: "De urban sports hebben behoefte aan een vast aanspreekpunt. Een regisseur die partijen binnen de gemeente de weg kan wijzen, ze bevraagt en informeert. Iemand die partijen kan verbinden, uitvoering geeft aan het urban sportbeleid en de stad als urban sporthoofdstad op de kaart kan zetten. Dat moet ook een persoon zijn die binnen de gemeentelijke organisatie knelpunten bespreekt en processen versnelt. Iemand die affiniteit heeft met urban sports, het gemeentelijk apparaat kent en de crossovers begrijpt"[15].

De waarde die urban sporters, -aanbieders en -communities aan de stad toevoegen is groot. Maar over de stadsgrenzen heen kijken is even waardevol. Het barst in binnen- en buitenland van de goede voorbeelden waar Amsterdam voordeel van kan hebben. Die voorbeelden willen we gebruiken. Zo kan het bijvoorbeeld inspirerend werken een architect, ontwerper, curator of programmeur van buiten Amsterdam te vragen uitvoering te geven aan een creatief proces op het snijvlak van urban sports, kunst en cultuur, broedplaatsen en vrije ruimte. Zo'n *Artist in Residence*

[15] Adviesrapport Urban Sports, 2020.

kan zorgen voor een impuls op het gebied van openbare ruimte, architectuur, kunst of sportevenementen.

---

16 Platform urban sportnetwerk: de samenwerking versterken . 1 Onderzoek onder welke voorwaarden en kosten een blijvende samenwerking tussen urban sporters, -aanbieders en -communities én de gemeente Amsterdam tot stand kan komen.

---

17 Regisseur Urban Sports: een schakel tussen alle partijen. 1 Creëer voor de komende jaren een regisseur urban sports bij Sport en Bos. 2 Laat die regisseur partijen verbinden en het urban sportbeleid uitvoeren. 3 Laat die regisseur Amsterdam als internationale urban sportstad op de kaart kan zetten.

---

18 Integrale aanpak: de samenwerking tussen de gemeentelijke afdelingen. 1 Zorg voor samenwerking binnen de verschillende afdelingen van Sport en Bos. 2 Zorg voor samenwerking tussen Sport en Bos en de rest van de gemeentelijke organisatie. 3 Zorg ervoor dat bij de uitvoering de stadsdelen een belangrijke rol hebben. 4 Zorg dat Onderzoek, Informatie en Statistiek verdiepend onderzoek doet op het gebied van urban sports.

---

19 Externe samenwerkingspartners: de andere partijen en organisaties die nodig zijn. 1 Betrek kennisinstituten als Kennis Centrum Sport en het Mulier Instituut; sportorganisaties als Sportraad Amsterdam, Topsport Amsterdam, nationale sportbonden en NOC*NSF; opleidingscentra als UvA, VU, HvA en ROC's; provincie Noord-Holland, de landelijke overheid en Europa. 2 Zorg dat het bedrijfsleven kennis en menskracht beschikbaar stelt, stageplekken aanbiedt. 3 Zorg dat Amsterdam kennis en ervaringen uitwisselt met andere steden (in Nederland en daarbuiten).

---

20 Een *Artist in Residence*: creatieve input van buitenaf. 1 Onderzoek of een architect, ontwerper, curator of programmeur uitvoeren kan geven een creatief proces op het snijvlak van urban sports, kunst en cultuur en vrije ruimte. En onderzoek wat dit kost.

Uitvoeringsplan

De vijf doelen en twintig ontwikkellijnen in deze Agenda maken van Amsterdam een echte urban sportstad. Daar is het college van overtuigd. Maar deze Agenda markeert ook het vertrekpunt om alle ontwikkellijnen uit te voeren. En op die manier de gestelde doelen te behalen. Daarbij vormen de concrete wensen, ideeën en opdrachten vanuit het urban sportnetwerk, vanuit de gemeenteraad en stadsdeelcommissies, via bestuurlijke collegeprioriteiten en via gemeentelijke beleidsdoelen het uitgangspunt. Zodat er een breed gedragen uitvoeringsplan tot stand komt.

Het uitvoeringsplan bestaat uit twee fases. Dit jaar worden eerst de ontwikkellijnen uitgewerkt die de kaders en uitgangspunten bepalen waarmee keuzes kunnen worden gemaakt. Volgend jaar worden de daadwerkelijke inhoudelijke keuzes gemaakt waarmee de doelen van de Agenda kunnen worden gerealiseerd.

Financiële kader
Het uitvoeren van de Agenda Urban Sports is afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden binnen de (sport)begroting. Het college doet voor de uitvoering een beroep op middelen uit het fysieke domein, het sociale domein en uit de stadsdelen.

Bij stadsontwikkeling – daar waar het de inrichting van de openbare ruimte betreft en het creëren van nieuwe maatschappelijke voorzieningen (indoor en outdoor) – is het belangrijk urban sports vanaf nu op te nemen in de uitwerking van de plannen. Daarbij nemen we aan de voorkant beheerskosten (fysiek en sociaal) mee in de begroting. Voor het onderhouden, verbeteren en vervangen van de openbare sport- en speelplekken zijn reguliere budgetten beschikbaar vanuit Verkeer en Openbare Ruimte (Fonds stadsbeheer), vanuit de zeven stadsdelen (o.a. het Stedelijke mobiliteitsfonds) en vanuit Sport en Bos (Impuls sporten en spelen in de openbare ruimte). Sport en Bos heeft ook reguliere budgetten voor sportstimulering, topsport en evenementen, waarover keuzes voor urban sports kunnen worden gemaakt. De regisseur Urban Sports wordt binnen de personele bezetting van Sport en Bos aangewezen. Voor de inzet op gebiedsgericht sport-buurtwerk, buurtinitiatieven en jongerenwerk – daar waar urban sports worden ingezet als middel om talent te bevorderen – doen we een beroep op budgetten vanuit Onderwijs, Jeugd en Zorg, Kunst & Cultuur en de Sociale Basis.

Exploitatiekosten vanuit Sport en Bos
In de tabel op de volgende pagina geven we aan welke middelen er beschikbaar zijn vanuit Sport en Bos. Maar om de volledige ambitie uit de Agenda Urban Sports waar te maken, moet er over de haalbaarheid van een aantal ontwikkelingen eerst meer onderzoek plaatsvinden. Het gaat daarbij over de volgende punten: • een huurderscategorie voor urban sportaanbieders met tarieven die meer in lijn zijn met die van reguliere sportverenigingen; • het eventueel uitbreiden van de 1/3 regeling van Sport en Bos naar binnensport óf een publiek-privaat urban sportfonds waarin overheden, kennisinstituten en het bedrijfsleven investeren; • een communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportinfrastructuur, -sportevenementen en -topsporters; • een groot internationaal urban sportfestival in 2025; • een urban netwerkplatform; • een artist in residence. In de eerste fase van het uitvoeringsplan (na de zomer) geven we exacter aan hoe groot deze extra investeringen zijn en hoe dit gedekt wordt.

Hieronder een overzicht van de beschikbare middelen vanuit Sport en Bos voor de komende jaren.

	Exploitatiekosten	2021	2022	2023	2024	2025
17	❶ Regisseur urban sports bij Sport en Bos	1 fte	1fte	1 fte	1 fte	1 fte
6	❶ Een structurele programmering voor sportbuurtwerkactiviteiten en activiteiten in en rondom school (PO, VO en MBO)	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
	❸ Gymdocenten (PO en VO) bekwamen in het onderwijzen van urban sports tijdens de gymles	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte
7	❶ Een programmering en campagne voor meiden	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
9	❶ Ondersteunen van ondernemerschap, inclusief sportklimaat, regelingen, samenwerking met andere aanbieders en schaalvergroting.	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte	0,1 fte
10	❶ Een subsidieregeling voor urban sportaanbieders ten behoeve van het inrichten of verbeteren van een eigen indoor accommodatie	150.000	150.000			
	❷ Onderzoeken huurderscategorie voor urban sportaanbieders met tarieven die meer in lijn zijn met die van reguliere sportverenigingen			pm	pm	pm
	❸ Onderzoeken of de 1/3 regeling van Sport en Bos voor buitensport kan worden uitgebreid naar binnensport			pm	pm	pm
11	❶ Onderzoeken van mogelijkheden voor een publiek-privaat urban sportfonds waarin overheden, kennisinstituten en het bedrijfsleven			pm	pm	pm
12	❷ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportinfrastructuur (hard/zacht)			pm	pm	pm
	❸ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportevenementen			pm	pm	pm
	❹ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban topsporters.			pm	pm	pm
13	❷ Subsidieregeling voor alle urban sportevenementen (top en breedtesport) t/m 2025	100.000	600.000	750.000	750.000	pm
	❺ Onderzoek naar haalbaarheid van een groot aansprekend internationaal urban sportfestival in 2025					pm
14	❶ Jaarlijks doen zes tot acht urban topsporttalenten mee aan een programma bij Topsport Amsterdam	100.000	100.000	100.000	100.000	pm
	❷ Ondersteun de SFN met de opstart van een opleidingsprogramma	25.000	25.000			
16	❶ Onderzoek naar de haalbaarheid van een overlegstructuur tussen urban sporters, -aanbieders en -communities én gemeente Amsterdam		pm	pm	pm	pm
18	❹ De afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek doet verdiepend onderzoek op het gebied van urban sports		25.000			25.000
20	❶ Onderzoek naar de haalbaarheid van een curator, programmeur o.i.d. op het snijvlak van urban sports, kunst en cultuur en vrije ruimte.			pm	pm	pm

Ontwikkelingen in 2021

Het uitvoeringsplan bepaalt de richting voor de komende jaren. Toch hebben we de afgelopen jaren zeker niet stilgezeten. De Urban Sports Week Amsterdam wordt al vanaf 2016 georganiseerd[16]. In het sportbuurtwerk en de gemeentelijke sportstimuleringsprogramma's voor scholen zijn urban sports steeds meer een vast onderdeel. Op breedtesportevenementen voor de jeugd geldt hetzelfde. Van straatvoetbaltoernooien tot sportklimlessen: urban sports spreken tot de verbeelding en zijn zeer populair. Ook bij het plannen, ontwikkelen en realiseren van de stad is aandacht voor urban sports. Voor een aantal stedelijke ontwikkelgebieden worden ideeën over urban sports nu meteen aan de voorkant meegenomen[17]. We noemden al eerder dat er de afgelopen jaren veel voorzieningen zijn gerealiseerd, van sportplekken voor calisthenics tot padel. Momenteel worden in verband met de coronamaatregelen overal sportcontainers[18] in de openbare ruimte geplaatst. Goede ontwikkelingen zeker, en met deze Agenda willen we die lijn doortrekken.

[16] Met uitzondering van 2018 en 2020 (i.v.m. coronamaatregelen).
[17] Onder andere: NDSM-Oost, Hamerkwartier, Zuidas.
[18] https://www.nijha.nl/beweegruimte/wijk/sportcontrainer-openbare-en-flexibele-sportoplossing

Doortrekken, uitbouwen en bestendigen. Uit de gemeentebegroting van 2021 worden een aantal concrete projecten en acties uitgevoerd. Het college kan met veel trots de volgende ontwikkelingen melden die dit jaar (gaan) plaatsvinden:

Projecten uit de Impulsregeling Sporten en Spelen in de Openbare Ruimte[19]

- Het herplaatsen van de Paperdome[20] op het Bijlmer Sportpark in samenwerking met 3x3 Unites[21], voor sportieve en culturele activiteiten.
- Het opknappen van de skatevoorziening bij de Gaasperplas.
- Het aanleggen van een calisthenicsparkje in de Molenwijk, als onderdeel van het project 'Rondje Molenwijk' (beweeg- en leefstijlroute door de wijk)[22].
- Het uitbreiden van het freerun parkoers onder de Utrechtse Brug.
- Het vervangen van de *vert ramp* onder de Amsterdamse Brug.

Ontwikkelingen openbare ruimte stadsdeel Noord

- Aanleg parkoers voor calisthenics en bootcamp rondom de atletiekbaan van Atos.
- Herinrichting sportpark de Oase: terugplaatsen bestaande toestellen voor freerunnen en calisthenics. En eventueel een extra voorziening voor bootcampen.

Ontwikkelingen openbare ruimte stadsdeel Zuidoost

- De aanleg van een skatepark op het sportcomplex Kraaiennest door vrijwilligers uit de buurt. In samenwerking met het Fonds voor Zuidoost, Postcode Loterij Buurtfonds, Hart voor de K-Buurt en stadsdeel Zuidoost.

Haalbaarheidsonderzoeken urban sportvoorzieningen DNK

- Het onderzoeken van de haalbaarheid (fysiek, economisch en programmatisch) van een hiphop-centrum of *urban arts community center* in de plint van de Smart Mobility Hub in De Nieuwe Kern.
- Het onderzoeken van de haalbaarheid (fysiek, economisch en programmatisch) van een stedelijke indoor skatehal (voor 'alles op wieltjes') of multifunctioneel *urban sports center* áán de Smart Mobility Hub in De Nieuwe Kern.

Opening Urban Sport Zone en sportvelden Zeeburgereiland

- Op 11 of 18 september, als de coronamaatregelen het weer toelaten, vindt de feestelijke opening van het skatepark (feestelijke opening kon vorig jaar niet doorgaan) en de naast gelegen sportvelden plaats.

Opening House of Urban Sports op Sportpark Ookmeer

- De realisatie van deze lokale indoor accommodatie voor 'alles op wieltjes' en urban dance is mede dankzij de gemeente Amsterdam mogelijk gemaakt[23]. Op het moment dat de coronamaatregelen het toelaten vindt er een feestelijke opening plaats.

[19] Jaarlijks 600.000 euro vanuit middelen van Sport en Bos.
[20] De Paperdome is een dertig meter overspannende koepel van kartonnen buizen, ontworpen door de Japanse kunstenaar Shigeru Ban. In bezit van de gemeente Amsterdam, maar sinds 2012 opgeslagen.
[21] www.3x3unites.com.
[22] www.molenwijkkamer.nl/molenwijk-to-go/.
[23] www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/wethouder/simone-kukenheim/persberichten/amsterdam-krijgt-indoor-skatepark/.

Opening nieuwe *vert ramp* onder de Amsterdamse Brug •

- In juli/augustus is de afgekeurde *vert ramp* onder de Amsterdamse Brug vervangen voor een nieuwe (met internationale allure). We openen de nieuwe ramp op een feestelijke manier, mits het moment dat de coronamaatregelen het toelaten.

Evenementen **onder voorbehoud van coronamaatregelen* •

- Urban Sports Week Amsterdam 2021. In de herfstvakantie, met de sporten: skateboarden, inline skaten, BMX-en, breaken, freerunnen, 3x3 basketbal en straatvoetbal.
- Amsterdamse freerun *gathering*: datum nader te bepalen i.v.m. corona. Mede mogelijk gemaakt door de gemeente Amsterdam.
- World Chase Tag[24]: datum nader te bepalen i.v.m. corona. Mede mogelijk gemaakt door de gemeente Amsterdam.
- Hooked Gathering[25]: jaarlijks tricking evenement in december in Sportcentrum Ookmeer. Het grootste evenement voor tricking ter wereld. Mede mogelijk gemaakt door de gemeente Amsterdam.

Sportstimulering •

- Midzomer Mokum met aandacht voor urban sports in samenwerking met aanbieders en communities.
- Voor, tijdens en ná de NextGen Games (augustus 2021) worden er door de hele stad heen laagdrempelige urban hockey-, baseball5- en 3x3 basketbalactiviteiten georganiseerd.
- Vanaf het najaar worden in aanloop naar het EK Futsal (Amsterdam januari/februari 2022) door de hele stad heen straatvoetbalactiviteiten georganiseerd, in samenwerking met de KNVB.
- De Amsterdamse Olympische Dagen (sept 2021) voor alle Amsterdamse kinderen in het basisonderwijs met onder andere een urban sportpark vóór het Olympisch Stadion.

Netwerkbijeenkomst •

- Ter voorbereiding op het uitvoeringsplan wordt in september/oktober een vervolg op de bijeenkomst 'Tijd voor Urban Sports' (juni 2020) georganiseerd voor het urban sportnetwerk. Daar wordt ook een eerste stap gezet in het formeren van een platform om met elkaar te overleggen.

Aanpak Urban Sport Zone (fysiek en sociaal) •

- Uitvoering van het integrale werkplan Sportcomplex Zeeburgereiland: "zorgen dat het sportcomplex Zeeburgereiland positief ervaren en gebruikt wordt, door zoveel mogelijk mensen en op goede voet met de buurt". Het plan bestaat uit vijf onderdelen: 1) toezicht en handhaving (sociaal sportparkbeheerder, (ambulant) jongerenwerk, straatcoaches, handhaving en politie); 2) impact op de buurt (akoestisch onderzoek); 3) fysieke veiligheid (borden en markeringen); 4) sportstimulering (programmering door urban sportaanbieders en uitleen van sportmaterialen); 5) samenwerking en afstemming (gebiedsmakelaar Zeeburgereiland, sociaal sportparkmedewerker, G&O, Stadswerken, Sport & Bos en Team Veiligheid).

[24] www.worldchasetag.com.
[25] www.hookedgathering.com.

VU onderzoek naar kenmerken van urban sporters en sociale dynamiek binnen de groepen •

- 80 tweedejaars studenten van de Vrije Universiteit, opleiding Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie, verzamelen inzichten in de doelgroep urban sporters, de sociale dynamiek en verhoudingen binnen deze subculturen. De verwachting is dat met de opgehaalde verhalen en informatie ook iets gezegd kan worden over de manier waarop stadsdelen (met nadruk op Noord als medeopdrachtgever) en de gemeente jongeren kan stimuleren om urban sports te beoefenen (zowel in fysieke ruimte als programmering). In juni zijn de resultaten van hun onderzoek bekend.

Coronasteunpakket sportaanbieders •

- Urban sportaanbieders, ook (semi) commercieel, komen voor deze regeling in aanmerking.

Samenwerking met de opleiding Urban Sport Trainer van het ROC van Amsterdam •

- De uitdaging voor de opleiding UST is om de arbeidsmarkt zodanig te ontwikkelen dat er carrièreperspectief is voor de studenten. In samenwerking met het urban sportnetwerk en de gemeente Amsterdam ligt daarbij de focus op: een gezamenlijke positionering van urban sports; het creëren van een hybride leeromgeving door middel van onderwijs *hubs* bij onder andere het House of Urban Sport, de Urban Sport Zone en het toekomstige Rooftop Sportpark; samenwerken rondom evenementen zoals NextGen Games, Amsterdamse Olympische Dagen, etc.; het mee ontwikkelen van nieuw innovatief aanbod en nieuwe technologieën.

Mr. Visserplein •

- Onderzoek om het pand onder het Mr. Visserplein (voormalig TunFun) voor de komende vijf jaar een urban sportbestemming te geven. En daarin een duidelijke verbinding leggen met kunst en cultuur.

Uitwerken investeringsplannen urban sports •

- Aan te vragen investeringen ten behoeve van urban sports voor een som van circa 3 miljoen: toegankelijke toiletten bij urban sportvoorzieningen in de openbare ruimte; een pumptrack XL op Sportpark Ookmeer; *placemaking* Smart Mobility Hub (skaten, BMX, stuntsteppen, freerunnen, calisthenics, klimmen); uitvoeringsbudget impuls sporten en spelen in de openbare ruimte.

Planning

uitvoeringsplan		fase 2021	fase 2022	uitvoering 2023-2025
1	**Stand van zaken: verzamelen van gegevens over de huidige situatie.**			
	❶ Kenmerken van urban sporters en hun sociale dynamiekin beeld brengen	√		
	❷ Stadskaarten van urban sportvoorzieningen maken	√		
	❸ Overzicht maken van urban sportaanbieders en -communities en waar die in de stad actief zijn	√		
	❹ Sportstimuleringsactiviteiten door de gemeente in beeld brengen	√		
	❺ Gemeentelijke inzet op het gebied van topsport talentontwikkeling in beeld brengen	√		
	❻ Urban sportevenementen (top- en breedtesport) die in Amsterdam worden georganiseerd in beeld brengen	√		
2	**Ruimtelijke analyse**	**2021**	**2022**	
	❶ Scoringskaart van de stad met demografie, bereikbaarheid, parken en pleinen en ruimtelijke ontwikkelingsplannen maken	√		
	❷ Analyse van de blinde vlekken (fysiek) in de stad en kansen per stadsdeel in beeld brengen		√	
	❸ Een aantal *dedicated area's* met een focus op urban sports bepalen		√	
3	**Ruimtelijke uitgangspunten**	**2021**	**2022**	
	❶ Voorbeelden geven van de openbare ruimte als *shared space* en *multi use* voor urban sporters en overige gebruikers	√		
	❷ Ontwerpeisen maken voor de openbare ruimte: sport specifiek, grootte, materiaalgebruik, ligging, veiligheid, gender, toegankelijkheid.		√	
	❸ Uitgangspunten maken om sporthallen etc. geschikt te maken voor urban sportevenementen en/of topsport training		√	
4	**Ruimtelijke ontwikkelingen**	**2021**	**2022**	
	❶ Bij de sportnorm in nieuwe ontwikkelgebieden een plek voor urban sports als (anders) georganiseerde buitensport	√		
	❷ Bij nieuwe sporthallen, gymzalen en andere maatschappelijke voorzieningen rekening houden met urban sporters		√	
	❸ In nieuwe ontwikkelingsgebieden ruimte bieden door kavels (indoor en outdoor) een urban sportbestemming mee te geven		√	
5	**Ruimtelijke claim**	**2021**	**2022**	
	❶ Aangeven hoeveel kleinere en grotere voorzieningen in de openbare ruimte wenselijk zijn		√	
	❷ Aangeven hoeveel indoor accommodaties met een lokaal bereik én met een stedelijk bereik wenselijk zijn		√	
	❸ Bepalen welke urban topsportvoorzieningen nodig zijn		√	
6	**Urban sports als broedplaats voor talent: sportstimuleringsactiviteiten door de gemeente Amsterdam**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Een structurele programmering voor sportbuurtwerkactiviteiten en activiteiten in en rondom school (PO, VO en MBO)	√	√	√
	❷ Urban sportaanbieders en -communities structureel inzetten bij gemeentelijke sportstimuleringsactiviteiten	√	√	√
	❸ Gymdocenten (PO en VO) bekwamen in het onderwijzen van urban sports tijdens de gymles	√	√	√

7	**Urban sports als broedplaats voor talent: talentontwikkeling en preventief jongerenwerk**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Urban sportaanbieders en -communities betrekken bij participatie, burgerschap, talentontwikkeling, toe leiden naar school, stage en werk	√	√	√
	❷ Samenwerking met MBO's versterken	√	√	√
8	**Urban sports als broedplaats voor talent: aandacht voor meiden**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Een programmering en campagne voor meiden	√	√	√
	❷ In urban sportevenementen aandacht voor vrouwelijke deelnemers	√	√	√
	❸ De sociale en fysieke voorwaarden die meiden en vrouwen nodig hebben	√	√	√
9	**Dynamisch ecosysteem: ondersteunen sportaanbieders en -communities**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Ondersteunen van ondernemerschap, inclusief sportklimaat, regelingen, samenwerking met andere aanbieders en schaalvergroting.	√	√	√
10	**Dynamische ecosysteem: gebruik indoor accommodaties door urban sportaanbieders**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Een subsidieregeling voor urban sportaanbieders ten behoeve van het inrichten of verbeteren van een eigen indoor accommodatie	√	√	pm
	❷ Onderzoeken huurderscategorie voor urban sportaanbieders met tarieven die meer in lijn zijn met die van reguliere sportverenigingen		√	pm
	❸ Onderzoeken of de 1/3 regeling van Sport en Bos voor buitensport kan worden uitgebreid naar binnensport		√	pm
11	**Dynamisch ecosysteem: publiek-private samenwerking**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Onderzoeken van mogelijkheden voor een publiek-privaat urban sportfonds waarin overheden, kennisinstituten en het bedrijfsleven		√	pm
12	**Amsterdam als internationale urban sportstad**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Zet de eigen kanalen van de urban sportnetwerk in: be good and let others tell it	√		
	❷ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportinfrastructuur (hard/zacht)		√	pm
	❸ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban sportevenementen		√	pm
	❹ Communicatiestrategie over de Amsterdamse urban topsporters.		√	pm
13	**Urban sportevenementenstrategie voor top- en breedtesportevenementen**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Strategische kalender voor de urban top- en breedtesportevenementen t/m 2025	√		
	❷ Subsidieregeling voor alle urban sportevenementen (top en breedtesport) t/m 2025	√	√	√
	❸ Jaarlijks een Urban Sports Week waarbij top- en breedtesport samen komen	√	√	√
	❹ Zoek naar bedrijven van gezonde, sportieve of verantwoorde producten/diensten als sponsor van Urban Sports in Amsterdam	√	√	
	❺ Onderzoek naar haalbaarheid van een groot aansprekend internationaal urban sportfestival in 2025			pm

14	**Urban topsporttalentenprogramma**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Jaarlijks doen zes tot acht urban topsporttalenten mee aan een programma bij Topsport Amsterdam	√	√	√
	❷ Ondersteun de SFN met de opstart van een opleidingsprogramma	√	√	√
	❸ Onderzoek of de NKBV in de nieuwe Sporthallen Zuid kan met een (Talent)TeamNL programma sportklimmen		√	
15	**Urban watersport**	**2021**	**2022**	
	❶ Onderzoek naar stand up paddling hubs, een kite hub op IJburg en mechanische waterbanen voor golfsurfen, waterskiën en/of wakeboarden		√	
16	**Urban sportplatform**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Onderzoek naar de haalbaarheid van een overlegstructuur tussen urban sporters, -aanbieders en -communities én gemeente Amsterdam	√	√	pm
17	**Regisseur Urban Sports**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Regisseur urban sports bij Sport en Bos	√	√	√
	❷ Partijen verbinden en het urban sportbeleid uitvoeren	√	√	√
	❸ Amsterdam als internationale urban sportstad op de kaart zetten		√	√
18	**Integrale aanpak tussen de gemeentelijke afdelingen**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Samenwerking binnen de verschillende afdelingen van Sport en Bos	√	√	√
	❷ Samenwerking tussen Sport en Bos en de rest van de gemeentelijke organisatie	√	√	√
	❸ Rol stadsdelen bij de uitvoering	√	√	√
	❹ De afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek doet verdiepend onderzoek op het gebied van urban sports		√	√
19	**Integrale aanpak**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Kennisinstituten betrekken		√	√
	❷ Bedrijfsleven stelt kennis en menskracht beschikbaar, biedt stageplekken aan		√	√
	❸ Amsterdam wisselt kennis en ervaringen uit met andere steden (in Nederland en daarbuiten)		√	√
20	**Artist in Residence**	**2021**	**2022**	**2023-2025**
	❶ Onderzoek naar de haalbaarheid van een curator, programmeur o.i.d. op het snijvlak van urban sports, kunst en cultuur en vrije ruimte.		√	pm